

І С К Р Ы С Т А Е С В Я Т А

У маіх руках першая кніжка вершаў студэнткі-аднакурсніцы Яўгеніі Янішчыц. Міжволі ўспамінаеца пачатак нашага студэнцкага жыцця, калі мы, яшчэ ня-меліся, знаёмліся, пазнавалі адзін аднаго на ўборцы бульбы ў калгасе. У час адпачынку, ля вогнішча, усе, хто спрабаваў свае сілы ў паэзіі, чыталі вершы. Усіх нас уразілі тады паэтычныя радкі Яўгеніі Янішчыц:

Быццам лістаноша, ля парога
Восень параскідзала лісты.
Воз антонеў вільзу на дарогу
І рыпіць на восенскі маты.

Яны і дасюль не выходзяць з памяці.
Яўгенія Янішчыц нарадзілася на Піншчыне. У гэтym чароўным палескім кутку ўвасобілася для яе прыгажосць Радзімы. На Палессі і прырода і людзі — асаблівія, і мова ззяе сваімі арнаментнымі фарбамі.
Прыедзь у край мой ціхі,
Тут продкаў галасы,
Тут белыя бусліхі
І мудрыя ліссы.
Хапае на Палесці
І сонца і вады.
І што ні двор — то песня,
Што вёска — то сады.

Ці не таму ў маладой паэтэсі такія самабытныя, сакавітыя вершы, блізкія да народных. Шчырасць, адкрытасць, любоў, давер, прызнанне — вось тыя якасці, якімі палоніць яна сэрца чытача. Яе радкі глыбока лірыйныя, эмацыянальныя. Звонка плешиць вясной крыніцы, Будзязь вёску маю жайруki. Хай табе ў гэты момант прысніца Лёгкі дотык майі руки. Недзе там, ля зялёных плёсаў Светлы човен штурхae дзед. Ч'ягу. Расплятающа косы. Я гукаю — ты чуеш? — цібе.

Пачынаеш чытаць верш — і ўжо не чытаеш, а, здаецца, слухаеш чароўную музыку («! верш цячэ па целе сонним і нават музыкай гучыць...»):
Ты пакліі мяне. Пазаві.
Там заблудзімся ў хмельных травах.
Пачынаеца ўсё з любві,
Нават самая простая з'ява.
    («Ты пакліч...»)
Сонца зачапілася за стрэхі,
Акрапіла мёдам верасы...
«Я люблю-ю! — нісцеца ўдалеч рэха,

«Я люблю-ю! — азваліся ліссы.
    («Не шукаю...»)

Пачуццё любvi да акружаючага развіта ў паэтэсі асабліва востра. Яна, любоў, часам пераліваецца ў суцэльнную музыку, з-за якой ужо бядай! — не бачна «нянавісці зямной». І зусім справядліва сказаў вядомы балгарскі пісьменнік Антанас Далчай: «Паэзія памірае там, дзе зацнадта многа музыкі». Сапраўды: не ўсё на свеце можна толькі любіць. Перана-сычаная музыка захлынае, загіпнатызую-вае творцу, і тады ён поўнасцю падуладыны толькі ёй, забываючы пра асноўны «свяцільнік паэзіі» (В. Бялінскі) — думку. Думка, важкая думка, якраз і адсутнічае ў тыхіх вершах паэтэсі, як «Да сустрэ-чы», «Вясновае», «Верш пра бяссонніцу», «У машыне», «Ты мне патрэбна, як жыццё, як сонца». Ёсць, прайда, у паэтэсі і вершы, у якіх прабіваеца праз эмацыя-нальнасць і грамадзянскі струмень: «У бабулі Пеланеї», «Памяці М. Сурначова», «Смерць М. Багдановіча» і іншыя. Аўтара хвалюе лёс людзей, жыццё якіх — узор для чалавека.

Пабываўшы ў брацкай Балгарыі, Я. Янішчыц не магла не адклінуцца аб гэтай сонечнай славянскай краіне. З'явіліся вершы «Пасля наведання Баянскага са-бора», «Некалькі радкоў у Балгарыю», «Славянскае застолле».

Паэзія Я. Янішчыц цесна звязана з фальклорам. Аб гэтым сведчыць ужо са-ма назва зборніка «Снежныя грамніцы» і вершы «Цётцы Марысі», «Пра атаву на-помніць прасіла», «Пісьмо ў Прылукі», «Чарнабрыўцы» ды і сама аснова паэзіі — мова.

Хочацца пажадаць маладой паэтэсе і ў далейшым нястрымных пошукаў, удумлівага падыходу да жыцця, самасцвяр-джэння.

Іскрыстае свята — снежныя грамніцы. Нібы пабываў на ім — такое адчуванне, калі закрываеш першы зборнік вершай Я. Янішчыц.

Я. ХВАЛЕЙ,
студэнт V курса філфака.